

Het Statistisch Toezichtscomité

Beraadslaging STAT 17/2017 van 22 september 2017

Betreft: Aanvraag van het Federaal Federaal Planbureau om vanwege de Algemene Directie voor Statistiek - Statistics Belgium (ADSSB) mededeling te verkrijgen van gecodeerde individuele gegevens voor België uit de census 2011 (STAT-MA-2017-019)

Het Statistisch Toezichtscomité (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek (hierna "wet openbare statistiek");;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");

Gelet op het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de Privacywet* (hierna "KB van 13 februari 2001");

Gelet op het koninklijk besluit van 7 juni 2007 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van het Statistisch Toezichtscomité opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer* ;

Gelet op de aanvraag van het Federaal Planbureau, ontvangen op 12/07/2017;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) op 22/08/2017;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 13/09/2017;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 22 september 2017, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De aanvraag strekt ertoe om het Planbureau, hierna de onderzoeker , te machtigen om vanwege de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium (hierna ADSSB) mededeling te bekomen van gecodeerde studiegegevens uit de census 2011 met het oog op een wetenschappelijk onderzoek en beleidsondersteuning.
2. De aanvraag strekt er tevens toe het af te sluiten vertrouwelijkheidscontract tussen partijen goed te keuren.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. TOEPASSELIJKE WETGEVING

A.1. Wet openbare statistiek

3. Op grond van de artikelen 15 en 15bis van de wet openbare statistiek is ADSEI bevoegd, na toestemming van het Statistisch Toezichtscomité en mits een vertrouwelijkheidscontract goedgekeurd is door datzelfde Comité, gecodeerde studiegegevens te leveren aan de in de wet openbare statistiek vermelde bestemmingen onder de in de wet openbare statistiek gestelde voorwaarden.

A.2. WVP en koninklijk besluit van 13 februari 2001

4. Op grond van de artikelen 1· § 1 van de WVP en artikel 1, 3° van het KB van 13 februari 2001, zijn gecodeerde studiegegevens betreffende geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen, persoonsgegevens waarvan de verwerking slechts mag gebeuren onder de in de WVP en het KB van 13 februari 2001 gestelde voorwaarden.

B. RECHTSBASIS

5. De onderzoeker is een instelling van openbaar nut. Het maakt studies en vooruitzichten over economische, sociale en milieubeleidskwesties. Daartoe verzamelt en analyseert de Onderzoeker gegevens, verkent het de mogelijke evoluties, identificeert het alternatieven, evalueert het de gevolgen van beleidsmaatregelen en doet het voorstellen. Zijn wetenschappelijke deskundigheid staat ter beschikking van de regering, het parlement, de sociale partners en nationale en internationale instellingen. De onderzoeker zorgt voor een ruime verspreiding van zijn werkzaamheden. De resultaten van het onderzoek worden aan de gemeenschap meegedeeld en dragen bij tot het democratisch debat.
6. Volgens de beheersinstelling is de onderzoeker één van de in de wet openbare statistiek opgesomde bestemmingen van gegevens, meer bepaald één in de zin van artikel 15, eerste lid, 1° van de wet openbare statistiek. Het Comité onderschrijft dit standpunt. De onderzoeker komt derhalve principieel in aanmerking om gemachtigd te worden de gevraagde gegevens te ontvangen.

C. FINALITEIT

7. Persoonsgegevens moeten worden verwerkt voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (art. 4, §1, 2° van de WVP).
8. De gegevens zijn bestemd voor wetenschappelijk onderzoek en zullen dienen voor het opstellen van publicaties die moeten dienen als ondersteuning van de politieke besluitvorming.
9. Met het oog op het berekenen van de economische impact van de door de politieke partijen in hun verkiezingsprogramma's voorgestelde maatregelen ontwikkelt het Federaal Federaal Planbureau immers het EXPEDITION model (EX-ante simulation of Policy reforms and an Evaluation of their Distributional Impact on Income and Other welfare Notions) teneinde de impact van de maatregelen te evalueren op de sociale zekerheid, de sociale hulpverlening, de inkomstenbelastingen en de bijdragen voor de sociale zekerheid.
10. Het EXPEDITION model is een statistisch model, gebaseerd op het EUROMOD platform (set Excel tabellen) aangepast om te werken met administratieve microgegevens vergelijkbaar met deze van het MIDAS model. De programmatie gebeurt in EUROMOD en STATA. Het model verwerkt de gegevens per individu waarbij de variabelen gesimuleerd worden op het niveau van het individu en het gezin. Enerzijds is de identificatie van de

individuen door een rechtstreeks identificatiemiddel niet noodzakelijk, en anderzijds bieden de samengevoegde gegevens (anonieme gegevens) een onvoldoende gedetailleerd niveau met het oog op het doeleinde van de verwerking: de gebruikte gegevens zijn derhalve gecodeerde of gepseudonimiseerde gegevens. Sommige variabelen die kunnen bijdragen tot een onrechtstreekse identificatie (bijvoorbeeld gemeente van woonplaats of wedde) worden evenwel samengevoegd of afgerond aan de bron (bijvoorbeeld hergroepering per gewest, wedden afgerond op de tientallen) teneinde het risico op onrechtstreekse identificatie nog te verminderen.

11. De doeleinden beantwoorden aan de voormelde vereisten van de WVP.
12. Op grond van artikel 15 van de wet openbare statistiek dienen de gecodeerde persoonsgegevens te worden verkregen voor statistische of wetenschappelijke doeleinden. Volgens ADSSB is er geen enkel statistisch bezwaar. Het Comité sluit zich aan bij dit advies.

D. PROPORTIONALITEIT

D.1. De gevraagde gegevens

13. De gegevens werden gespecificeerd in de aanvraag. Het gaat om gegevens afkomstig uit de Census 2011.

D.2. Noodzaak van het verkrijgen van de gecodeerde gegevens

14. De onderzoeker mag enkel de gecodeerde persoonsgegevens ontvangen indien het niet mogelijk blijkt om met de verwerking van anonieme gegevens, de statistische of wetenschappelijke doeleinden die hij betracht, te verwezenlijken (artikel 4 van de WVP).
15. Uit de aanvraag kan impliciet worden begrepen dat het onderzoek alleen met gecodeerde gegevens gerealiseerd kan worden.
16. De doeleinden rechtvaardigen dus de verwerking van gecodeerde persoonsgegevens.

D.3. De kwantiteit van de gegevens

17. De mededeling van de gevraagde, gecodeerde gegevens moet noodzakelijk zijn om het onderzoek uit te voeren zoals omschreven in de aanvraag en het ontwerp van vertrouwelijkheidscontract (art. 4, § 1, 1° van de WVP).
18. De Algemene Directie Statistiek verduidelijkt in haar advies dat de proportionaliteit wordt aangetoond voor alle gevraagde variabelen. Het Comité sluit zich aan bij dit advies.

D.4. Frequentie van de mededeling

19. De ADSSB verduidelijkt dat de gecodeerde studiegegevens binnen de 30 dagen na het sluiten van het vertrouwelijkheidscontract ter beschikking kunnen worden gesteld.

D.5. Duur van het onderzoek en bewaartermijn

20. Volgens de onderzoeker is de duur van het onderzoek onbepaald. De bewaringstermijn voor de gegevens is vastgesteld op 5 jaar. Dit lijkt een redelijke termijn voor de ADSSB, gelet op het doel en de specifieke opdracht van de onderzoeker. Het Comité sluit zich hierbij aan.
21. Na deze termijn moeten de gegevens en back-ups door de onderzoeker volledig vernietigd worden. Het is niet toegestaan de (gecodeerde) studiegegevens voor dezelfde doeleinden langer te blijven gebruiken, behoudens toegekende verlenging. Mochten de doeleinden reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens en back-ups nog voor afloop van deze termijn door de onderzoeker te worden vernietigd, met name meteen nadat de doeleinden zijn verwezenlijkt.
22. De bewaringstermijn overschrijdt dus niet de termijn die noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden (art. 4, § 1, 5° van de WVP).

E. BEVEILIGING

23. De onderzoeker moet erover waken dat de verstrekte gegevens beschermd en beveiligd zijn (artikel 16 van de WVP en 15bis van de statistiekwet).

E.1. Veiligheidsconsulent

24. Uit de door de onderzoeker meegedeelde stukken blijkt dat hij over een consulent inzake informatieveiligheid beschikt. Uit de aanvraag en de verstrekte informatie blijkt dat de betrokkene kan worden aanvaard als consulent inzake informatiebeveiliging.
25. Het Comité wijst de gemachtigde op zijn verantwoordelijkheden in dit verband.
26. De gemachtigde wijst een consulent aan op grond van zijn professionele kwaliteiten en deskundigheid, in het bijzonder op het gebied van de praktijk inzake gegevensbescherming en de in de context relevante regelgeving. Deze capaciteiten stellen de consulent in staat diens taken te vervullen en een gedegen kennis te verwerven van de informatica-omgeving van de gemachtigde en van de informatiebeveiliging. De consulent dient deze kennis permanent op peil te houden.
27. De consulent brengt rechtstreeks verslag uit aan de hoogste leidinggevende van de gemachtigde.
28. Ongeacht of de consulent een personeelslid is of iemand extern, mag er geen sprake zijn van een belangenconflict tussen de functie als consulent en andere activiteiten die hiermee onverenigbaar zijn. In het bijzonder kan de functie niet gecumuleerd worden met deze van eindverantwoordelijke voor de informaticadienst of van hoogste leidinggevende van de gemachtigde (bv. algemeen directeur).
29. De gemachtigde waakt erover dat de consulent zijn opdracht volledig onafhankelijk kan uitoefenen en dat hij geen instructies ontvangt met betrekking tot de uitvoering van die taken. De consulent wordt door de gemachtigde niet ontslagen of gestraft voor de uitvoering van zijn taken.
30. Indien de taken van consulent aan meerdere personen wordt toevertrouwd, dient aan één van hen de eindverantwoordelijkheid gegeven te worden om te rapporteren over de gezamenlijke werkzaamheden aan de hoogste leidinggevende en om de rol van contactpersoon ten aanzien van het Comité te vervullen.
31. De gemachtigde ondersteunt de consulent door hem beschikking te geven over de benodigde middelen en tijd voor het vervullen van diens taken en het in stand houden van zijn deskundigheid. Met name wordt de consulent de nodige toegang verschaft tot persoonsgegevens en verwerkingsactiviteiten. De gemachtigde zorgt ervoor dat de

consulent naar behoren en tijdig wordt betrokken bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens.

32. Het Comité behoudt het recht om de naleving van deze verplichtingen te controleren.

E.2. Beveiligingsbeleid

33. Uit de door de Onderzoeker meegedeelde stukken blijkt dat hij over een veiligheidsbeleid beschikt.
34. Uit de conformiteitsverklaring inzake veiligheid dat de aanvraag tot mededeling van de gegevens en het vertrouwelijkheidscontract vergezeld, kan opgemaakt worden dat alle vragen inzake veiligheid positief werden beantwoord, de logging van de toegang uitgezonderd. Dit verantwoordt een positief advies, aldus ADSSB.

E.3. Verantwoordelijke natuurlijke persoon

35. De identiteit van de verantwoordelijke natuurlijke persoon werd meegedeeld. Het gaat om de commissaris van het Planbureau. Deze persoon is persoonlijk verantwoordelijk voor het naleven van alle verplichtingen m.b.t. de uitvoering van de wet openbare statistiek, de WVP, hun uitvoeringsbesluiten, elke andere wettelijke of reglementaire bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bepalingen van de onderhavige beslissing van het Comité, en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract.
36. Deze persoon zal daadwerkelijk toezicht uitoefenen op de rechtmatige aanwending van de verstrekte gegevens.
37. De maatregelen waarvan sprake in E. 1. t.e.m. E.3., die de bescherming en de veiligheid van de verstrekte studiegegevens moeten verzekeren, zoals vereist door artikel 16 WVP en artikel 15*bis* wet openbare statistiek, zijn doeltreffend, als ze in de praktijk strikt worden gecontroleerd en opgevolgd

E.4. Scheiding van de andere verwerkingen

38. De onderzoeker moet de gegevensverwerking waarvan hier sprake is, apart houden van eventuele andere gegevensverwerkingen waarvoor hij de verantwoordelijke zou zijn.

E.5. Verbod op decoding

39. De onderzoeker dient er zich contractueel toe te verbinden alle mogelijke middelen te zullen inzetten om te vermijden dat de identiteit van de personen op wie de meegeedeelde persoonsgegevens betrekking hebben, zou worden achterhaald. De onderzoeker mag geen acties verrichten die als doel hebben gecodeerde gegevens in ongecodeerde gegevens om te zetten.

E.6. Koppelverbod

40. De onderzoeker mag geen pogingen ondernemen om de bekomen persoonsgegevens te koppelen aan persoonsgegevens die reeds met toepassing van andere machtigingen aan hem werden overgemaakt.

F. ANDERE GEBRUIKSVOORWAARDEN

F.1. Verspreiding van de resultaten

41. De aanvrager moet ervoor zorgen dat - na analyse en gebruik van de gegevens - de gepubliceerde resultaten anoniem en globaal blijven, zodat de persoonsgegevens er niet rechtstreeks of onrechtstreeks uit geïdentificeerd kunnen worden. De onderzoeker vermeldt in de aanvraag dat geen enkele variabele die de identificatie van een persoon mogelijk maakt, zal gepubliceerd worden. Er zal geen enkele tabel met geringe aantallen worden verspreid.
42. Ten minste 15 dagen voor de verspreiding moet de onderzoeker de resultaten voorleggen aan de ADSSB die dan eventueel de verspreiding kan verbieden. De term "verspreiding" moet in brede zin worden begrepen want houdt rekening met de evolutie in de informatiemaatschappij. Ze omvat elke schriftelijke, mondelinge of elektronische verspreiding.

F.2. Controle

43. De onderzoeker stemt er uitdrukkelijk mee in dat vertegenwoordigers van het Comité altijd en zonder voorafgaande ingebrekestelling toegang krijgen tot de lokalen en tot de informatica-infrastructuur waar de verstrekte gegevens worden bewaard om na te gaan of de bepalingen van de voorliggende machtiging en van de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluiten, alsook de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract worden uitgevoerd.
44. Op eenvoudig verzoek kan het Comité toegang krijgen tot andere lokalen en ICT-systemen om te controleren of er geen inbreuk gepleegd wordt op de bepalingen van de beslissing van het Comité, de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluit en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract.

F.3. Onderzoek als bedoeld in artikel 15, 1ste lid, 4) van de statistiekwet

45. De aanvraag vermeldt de analysemethoden en de onderzoeksnormen die de onderzoeker zal aanwenden. De ADSSB is van mening dat de onderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig de geldende wetenschappelijke normen en met de geschikte analysemethododes. Het Comité sluit zich aan bij dit advies.

G. VERTROUWELIJKHEIDSCONTRACT

46. De studiegegevens worden aan de onderzoeker verstrekt krachtens een vertrouwelijkheidscontract dat hij afsluit met de ADSSB.
47. Het ontwerp van vertrouwelijkheidscontract werd als bijlage bij de aanvraag gevoegd en stelt de voorwaarden vast waaronder de ADSSB de studiegegevens mag verstrekken en gebruikt mogen worden door de onderzoeker.
48. Het vertrouwelijkheidscontract bevat ten minste de wettelijke verplichtingen als omschreven in artikel 15bis van de wet openbare statistiek, waaronder de duur van het vertrouwelijkheidscontract. Dit laatste betekent geenszins dat na afloop van deze contractuele termijn, de vertrouwelijkheid van de gegevens zelf mag worden doorbroken. Die vertrouwelijkheid moet dus onbeperkt in de tijd worden gerespecteerd.

49. De contractuele bepalingen inzake privacy en vertrouwelijkheid die vermeld worden in de vertrouwelijkheidscontract maken integraal deel uit van onderhavige beslissing van het Comité waardoor ook de personen vreemd aan het vertrouwelijkheidscontract zich kunnen wenden tot het Comité om te laten controleren of de voorwaarden waaronder de onderzoeker de gegevens mag gebruiken, worden nageleefd.

III. ALGEMEEN BESLUIT

50. De onderzoeker dient bij de verwerking van de verkregen persoonsgegevens rekening te houden met de WVP, de wet openbare statistiek, hun uitvoeringsbesluiten en elke andere wettelijke of reglementaire bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bepalingen van de onderhavige beslissing van het Comité, en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract tussen ADSSB en de onderzoeker.

IV. SPECIFIEK BESLUIT

51. Het Comité beslist dat:
- de onderzoeker beschikt over een rechtsgrond om de gevraagde gecodeerde studiegegevens te ontvangen;
  - de mededeling van de gevraagde gecodeerde studiegegevens aan de onderzoeker toegelaten is voor de vermelde doeleinden;
  - de bewaringstermijn wordt bepaald op maximum 5 jaren vanaf de ontvangst van de bedoelde gegevens, zonder evenwel de duur die noodzakelijk is voor het verwezenlijken van het onderzoek te overschrijden;
  - het onderzoek slechts betrekking zal hebben op de gevraagde gegevens waarvan sprake in punt D.1.

OM DEZE REDENEN,

Het Comité,

1° machtigt de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium om onder de voormelde voorwaarden de bedoelde gegevens aan het Planbureau mee te delen.

2° beslist dat deze machtiging slechts geldt op voorwaarde dat en zolang de voorwaarden van deze beraadslaging worden nageleefd.

3° keurt het vertrouwelijkheidscontract dat er bij hoort onder de hoger vermelde voorwaarden goed.

De wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Gert Vermeulen